

AZ EGYETEMI OKTATÓK STÍLUSKOMMUNIKÁCIÓS LEHETŐSÉGE(I)

Nagy Valéria¹, Nádudvari Gabriella²

¹Szegei Tudományegyetem, Mérnöki Kar, Szeged, Magyarország

²Szegei Tudományegyetem, Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Szeged, Magyarország
valinagy78@mk.u-szeged.hu; nadudvari.gabriella.erika@szte.hu

A felsőoktatás (fő)szereplői az oktatók, akiket megillet az a jog, hogy világnézetük és értékrendjük szerint végezzék oktatói munkájukat, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítenék vagy készítenék a hallgatókat, továbbá megválaszthatják az alkalmazott oktatási módszereket is. Az egyetemi oktatói szerep azonban igen sokrétű, összetett. Az egyetemi oktatónak a tanítástól kezdve a mentoráláson és tutoráláson át a kutatás-fejlesztés területén is helyt kell állnia. Ahhoz azonban, hogy ezt az egyetemi oktatói szerepet – a minőség maximája elvárásaival összhangban – át és meg lehessen élni, az egyénnek részben fel kell adnia a saját énjét, részben pedig rá kell hangolódnia azokra az értékekre, amelyek segítik az egyetemi oktatói szerephez illeszkedő stílusa megalkotását. Ebben az önépítési, stílusalkotási folyamatban kétségkívül ki lehet teljesedni, ha az elvárásokat leginkább szolgáló módszerek és eszközök megválasztásával történik a megvalósulás. A folyamatban elsődleges eszköz a tágabb értelemben vett kommunikáció, a hibrid kommunikáció, vagyis a hang (beszéd), a kép (megjelen(it)és) és a szöveg (írás) összekapcsolása. Az egyetemi oktatók stíluskommunikációja pedig attól függ, hogy mikor melyik a hangsúlyosabb.

Tekinthetünk e feladatra úgy is, mint egy ön-fejlesztőmérnöki tevékenységre, amely természettudományos alapokon nyugszik. Párhuzamként említhetők a fizikai alapok – esetünkben az egyensúlyi helyzetek (stabil, labilis, indifferens, metastabil) – vizsgálata. Ezek közül is kiemelendők azok, amelyek az egyetemi oktatói szerep alapjai is, nevezetesen a stabil (biztos) és az indifferens (közömbös) egyensúlyi helyzet.

Az egyetemi oktatói lét tehát egyfajta korlátok közötti szabadság, amelynek során az egyetemi oktató egyénként próbára teszi a saját rugalmasságát, kibillen, majd újra egyensúlyi helyzetbe hozza magát. Azonban az 'empirikritizmus' létjogosultságával érvelve felvetődik a kérdés, hogy vajon az egyensúly hogyan tud újra és újra helyreállni a kibillenések után?

Közleményünk tehát azt vizsgálja, hogy az egyensúly megteremtésére milyen lehetősége(i) vannak az egyetemi oktatóknak. A sokoldalú egyetemi oktatói szerep betöltéséhez rendelkezésre álló stíluskommunikációs eszközök lehetőségkeresése során az egyetemi oktatói szereppel kapcsolatosan megfogalmazható kérdésekhez válaszként lehetőségek társíthatók, figyelemmel arra is, hogy mikor melyik feladat és elvárás a hangsúlyosabb. Természetesen figyelembe véve azt is, hogy minden élethelyzetben, feladathelyzetben, szerepben példaképként kell szolgálnia, sosem tanúsíthat „makacs kispolgár” ritmusa szerinti magatartást, viselkedést. Ez pedig azt jelenti, hogy a stíluskommunikációs lehetőségek adta szabadság egy folyamatosan változ(tathat)ó stílussal ruházza fel az egyetemi oktatót, míg a folyamatban használja kompetenciáit, érik, gazdagodik, változik, fejlődik, kiteljesedik, miközben végbemegy a harmonizáció.

Kulcsszavak: kommunikáció, stílus, stíluskommunikáció, szabadságfokok, trend, sajátyszerűség